

بررسی دلیل مرگ یک دانش آموز استثنایی پس از حادثه در سرویس مدرسه طراوت در ارومیه

نظارت نبود، مهسا در آتش سوخت

بررسی های «هم میهن» نشان می دهد از آبان ماه ۱۴۰۲ تا ۱۸ اردیبهشت ماه امسال ۱۴ دانش آموز در حوادث سرویس یا اتوبوس مدرسه جان باخته اند

داده شود، گواهی صلاحیت او موقتاً اخذ و در صورت محکومیت، ابطال خواهد شد.»

عاطفه مدبرنژاد، مشاور وزیر در امور زنان و مدیرکل انجمن اولیاء و مربیان وزارت آموزش و پرورش درباره این تغییرات به «هم میهن» می گوید: «پیش از سال ۱۴۰۲، آیین نامه سرویس مدارس به صورت دیگری بود و نظارت بر این سرویس ها به عهده وزارت آموزش و پرورش بود. اما طبق تصمیم هیئت وزیران و آیین نامه اجرایی حمل و نقل دانش آموزان مدارس در تاریخ ۱۴ شهریورماه ۱۴۰۲، تامین سرویس مدارس به شهرداری ها و دهیاری ها واگذار شده است. یعنی وزارت کشور متولی اصلی این موضوع است. شورای ترافیک استان و شهرستان ها هیئت ناظر بر سرویس مدارس است که یکی از اعضای این هیئت آموزش و پرورش است و در رأس آن استاندار قرار دارد که شورای ترافیک هم بیشترین اعضا را دارد. درواقع مسئولیت اصلی در این باره در استان برعهده استاندار و در شهرستان ها برعهده فرماندار و اعضای شورای ترافیک است.» به گفته او، تأیید صلاحیت رانندگان و ایمنی خودرو همگی به عهده وزارت کشور است. درحالی که سال ها است دولت ها در تلاشند به سمت

الکترونیکی کردن خدمات پیش بروند و برای هر کاری سامانه ای ایجاد شده، سرویس مدارس جزء معدود بخش هایی است که همچنان بی سامان است. رفع چالش های کنونی نیازمند سامانه ای است که بتواند در هماهنگی با سازمان های دولتی متعدد، صلاحیت رانندگان و خودروهای شان را تأیید کند. نورعلی عباس پور، مدیرکل سابق انجمن اولیا و مربیان وزارت آموزش و پرورش درباره طرح های اجرا نشده برای نظارت بر سرویس مدارس به «هم میهن» می گوید: «ما در زمان خودمان سامانه سپند را راه اندازی کردیم، حتی با اسنپ و تپسی صحبت کردیم که آنها را برای سرویس مدارس به کار بگیریم. در آن زمان وزیر کنونی آموزش و پرورش سرپرست بودند، در شورای معاونان گزارشی ارائه دادند و تپسی اعلام کرد که می تواند این خدمات را ارائه کند اما این طرح اجرایی نشد.»

دولت دوازدهم طرح سامانه سپند را ارائه داد و اجرایی نکرد، دولت سیزدهم با تغییر مصوبه چالش ها را بیشتر کرد و حالا در دولت چهاردهم همان سامانه سپند به مرحله اجرا رسیده است. مدبرنژاد درباره اجرایی شدن طرح سامانه سپند می گوید: «وزارت کشور سامانه ای به نام سامانه سپند دارد و آموزش و پرورش مکلف است که به خانواده اطلاع رسانی کند که برای گرفتن سرویس به این سامانه مراجعه و ثبت نام کنند. در این صورت، خود خانواده ها طرف حساب با شهرداری ها می شوند و دیگر به این شکل نیست که مدیران مدرسه وارد کار شوند.» به گفته او، آیین نامه امسال لازم الاجرا شده اما برخی از مواد اجرایی نشدند: «آموزش و پرورش یک مقرر تعیین کرد، برای تامین سرویس مدارس که به شهرداری و دهیارها کمک کرد، شورای شهر هر شهری میزان نرخ سرویس های مدارس را معین می کند و براساس قانون و آیین نامه سرویس مدارس استثنایی باید رایگان باشد.

▼ آیین نامه ناکافی

بااین حال پای نظارت بر سرویس مدارس همچنان می لنگد. مدبرنژاد می گوید، آموزش و پرورش مرجع تأیید صلاحیت رانندگان نیست و به سوالی درباره میزان اثربخشی آیین نامه جدید اینگونه پاسخ می دهد: «امسال اولین سال اجرایی شدن آیین نامه جدید است، باید سال تحصیلی تمام شود تا ببینیم میزان رضایت خانواده ها چطور بوده است. ولی اتفاقی که در ارومیه افتاد، قلب همه ما را به درد آورد.» او معتقد است، بحث معاینه فنی سرویس مدارس مهم است: «این سرویس معاینه فنی داشته است. اگر به خودرویی تأیید سرویس مدرسه شدن داده می شود، باید بخش فنی آن مدام چک شود. راننده این سرویس مدرسه که در ارومیه دچار آتش سوزی شد، خودش هم دچار آسیب شده است. باتری خودرو ترکیبده و چون درها برقی بوده، راننده نتوانسته درها را باز کند و عملاً درها قفل شده بودند. راننده، دانش آموزان را از سرویس خارج کرده و خودش هم دچار آسیب شده است.» مدبرنژاد سازوکار نظارتی آیین نامه فعلی را ناکافی می داند و در این باره می گوید: «اگر سازوکار نظارتی بر سرویس مدارس در آیین نامه جدید محکم تر پیش بینی می شد، بهتر بود. البته ما در اصلاحاتی که برای آیین نامه به هیئت دولت فرستادیم، درخواست دادیم که نقش نظارتی آموزش و پرورش قوی تر شود تا ما هم بتوانیم در این موضوع ورود کنیم. ما هم

براساس ماده ۲۵ مصوبه شهریورماه ۱۴۰۲ هیئت وزیران، نظارت بر خدمات ارائه شده در حمل و نقل دانش آموزی و سیاست گذاری برای ارتقای کمیت و کیفیت خدمات، در هر شهرستان به عهده شورای هماهنگی ترافیک شهرستان است. در این مصوبه، مدیران مدارس، مسئولان و عوامل مدرسه یا ادارات کل آموزش و پرورش از هرگونه دخالت در حوزه حمل و نقل دانش آموزی یا انعقاد قرارداد بین مدارس و مجموعه های تابعه با پیمانکاران، منع شدند. مدیرکل آموزش و پرورش ارومیه هم با اشاره به همین مصوبه، درباره مسئولیت سرویس مدرسه ای که دچار آتش سوزی شده، می گوید: «براساس مصوبه هیئت دولت، مسئولیت سرویس مدارس به صورت تمام و کمال برعهده شهرداری ها و بهزیستی و در مناطق روستایی برعهده دهیاری ها است. طبق این قانون، آموزش و پرورش تنها مسئول اطلاع رسانی به اولیای دانش آموزان است تا در صورت نیاز و درخواست نسبت به ثبت نام در سامانه سرویس مدارس اقدام کنند. سایر مسئولیت های مربوطه در حوزه اختیارات و جزو وظایف شهرداری ها تعریف شده است. براساس همان مصوبه، آموزش و پرورش از دخالت در سرویس مدارس کاملاً منع شده است.»

او درباره وضعیت فعلی دیگر مصدومان این سانحه می گوید: «تمام مصدومان این حادثه شرایط مساعدی دارند و در خانه دوران نقاهت را طی می کنند. پنج نفر از دانش آموزان به همراه راننده، دارای مصدومیت جزئی بودند که در روزهای اول و دوم به صورت سرپایی مداوا و ترخیص شدند و بقیه نیز بعد از چهار روز بستری در بیمارستان، ترخیص شدند و حال عمومی همه آنها خوب است.» به گفته صمیمی، سرویس مدرسه ای که دچار آتش سوزی شده، از سوی شهرداری به خانواده ها معرفی شده و براساس قانون، به این دلیل که به دانش آموزان مدرسه استثنایی خدمت رسانی می کرد، رایگان بوده است.

▼ سامانه بی سامان

در دو سال اخیر، آیین نامه سرویس مدارس دستخوش تغییرات جدی شده است. تغییراتی که حوزه نظارت بر سرویس مدارس را با چالشی بیش از گذشته مواجه کرده است. در ماده ۸ بند ۳ مصوبه هیئت وزیران آمده است، ناوگان دانش آموزی باید مجهز به کپسول اطفای حریق باشد؛ موضوعی که به نظر می رسد در سرویس مدرسه دانش آموزان استثنایی «طراوت» وجود نداشته است. در ماده ۲۲ همین مصوبه آمده است: «هرگاه راننده خودروی مدارس، تصادف منجر به فوت یا جرح داشته باشد و راننده مقصر تشخیص

نسیم سلطان بیگی
خبرنگار گروه جامعه

مهسا اصغری
دانش آموز ۱۵ ساله
مدرسه استثنایی
«طراوت» ارومیه بود
که آتش، جانش
را گرفت. سرویس
مدرسه ای که قرار
بود او و دوستانش را
به خانه برساند، آتش
گرفت و به جای خانه
به بیمارستان امام
خمینی رسیدند

مهسا اصغری، دانش آموز ۱۵ ساله مدرسه استثنایی «طراوت» ارومیه بود که آتش، جانش را گرفت. سرویس مدرسه ای که قرار بود او و دوستانش را به خانه برساند، آتش گرفت و به جای خانه به بیمارستان امام خمینی رسیدند. باتری سرویس مدرسه دچار جرقه و آتش سوزی شد و درهای ماشین که برقی بودند، قفل شدند. راننده با شکستن شیشه خودرو، به سختی توانست در ماشین را باز و دانش آموزان را به بیرون هدایت کند. ون سبزی که در حال رساندن دانش آموزان مدرسه استثنایی «طراوت» بود، ساعت دو بعدازظهر روز نهم اردیبهشت ماه آتش گرفت و ۱۰ دانش آموز و راننده آن میان مرگ و زندگی دست و پا زدند. چهار روز پس از آتش سوزی، همه مصدومان جز مهسا از بیمارستان مرخص شدند. او به دلیل شدت سوختگی به بیمارستان سوانح و سوختگی مطهری تهران منتقل شد اما مداوا کارساز نبود و پس از ۱۱ روز، شنبه ۲۰ اردیبهشت ماه جان باخت. آموزش و پرورش ارومیه اعلام کرد، شدت سوختگی در این سانحه، درجه دو و بین ۶ تا ۳۵ درصد بود اما در خبرها آمده که مهسا با سوختگی ۴۳ درصدی جان باخته است. سرویس مدرسه که قرار است مقابل ناامنی خیابان های پایستد و کودکان را در امنیت به خانه برساند، حالا خودش کابوسی شده که با مرگ همراه است.

علی اکبر صمیمی، مدیرکل آموزش و پرورش ارومیه حالا درباره میزان جراحات ها در سانحه آتش سوزی سرویس مدرسه استثنایی «طراوت» به «هم میهن» می گوید: «سرانشینان دچار سوختگی سطحی و کوفتگی شده بودند. تمام دختران ترخیص شدند و تنها یکی از آنها شرایط نامساعدی داشت که با وجود تمام پیگیری های مستمر درمانی توسط تیم پزشکی، متأسفانه در بیمارستان شهید مطهری تهران جان به جان آفرین تسلیم کرد. راننده خودرو نیز دچار سوختگی جزئی و سطحی از ناحیه دست شده بود و پس از انجام مداوا توسط تیم های پزشکی، ترخیص شده است.» در خبرهای ابتدایی آمده بود که آتش سوزی به دلیل آتش گرفتن باتری ماشین رخ داده است اما صمیمی در پاسخ به سوالی درباره علت آتش سوزی می گوید: «علت حادثه و دلیل آتش سوزی توسط تیم های متخصص و نهادهای مربوطه باید اعلام شود و در حوزه کاری آموزش و پرورش قرار ندارد. آنچه برای ما مهم بود، نحوه ارائه خدمات پزشکی و قضایی به دانش آموزان بود که پیگیری و اقدامات لازم در این زمینه انجام شده و تا رسیدن به نتیجه نهایی ادامه خواهد داشت.»

مرگ ۶۸ قلاذه یوز

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرده است که از سال ۱۳۸۰ تاکنون ۶۸ یوز در کشور تلف شده اند که ۸۵ درصد آن ناشی از عوامل انسانی بوده است. شینا انصاری، معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در یادداشت تلگرامی خود با موضوع امید و نگرانی به زنده ماندن یوز در طبیعت ایران و نگرانی از این که تا چه حد بر لایه انقراض آن پیش رفته ایم، نوشته است: «انقراض نادرترین گربه سان وحشی دنیا، که بیش از هر زمان دیگر، به نماد چالش ها و مسئولیت های ما در برابر طبیعت ایران تبدیل شده است. یوز آسیایی که زمانی در دشت های وسیعی از غرب آسیا تا هند می دوید، امروز فقط در ایران باقی مانده و جمعیت آن در طبیعت، کمتر از ۳۰ فرد تخمین زده می شود اما از همین جمعیت محدود، ۱۳ یوز در سال های اخیر، فقط بر اثر تصادف جاده ای از بین رفته اند. تهدیدهای یوز اما متأسفانه متنوع و زیادند: کمبود نیروی انسانی و تجهیزات حفاظت، کاهش جمعیت طعمه های طبیعی، تصادف در جاده ها، حضور دام و شتر و سگ های گله، کمبود منابع آبی و پروژه هایی که بدون ارزیابی محیط زیستی اجرا می شوند و در نهایت گستره زیستی یوز را چندپاره می کنند.»

ساعت کاری کودکان ها
تغییر نمی کند

رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک با اشاره به تغییر ساعت کاری ادارات از ۲۰ اردیبهشت ماه گفته است که ساعت کاری کودکان ها در این مدت تغییر نخواهد کرد اما کودکان ها در صورت تمایل می توانند کودک را قبل از ساعت شش صبح تحویل بگیرند. به گزارش ایسنا، حمیدرضا شیخ الاسلام درباره تمهیدات این سازمان برای رفع مشکلات والدین به دلیل تغییر ایجاد شده و ممانعت برخی مهدها برای ادامه فعالیت بعد از ساعت ۱۳ ادامه داد: «ساعت کاری کودکان ها تغییر نخواهد کرد اما در صورت تمایل، کودکان ها می توانند کودک را قبل از ساعت شش صبح تحویل بگیرند.» او گفت: «به موجب تبصره این مصوبه و در راستای حمایت از خانواده و کاهش دغدغه والدینی که هر دو در دستگاه های اجرایی شاغل و دارای فرزند در مقاطع پیش دبستان و دبستان هستند، دستگاه های اجرایی در تعامل با یکدیگر مکلفند با شناور شدن ساعت شروع به کار یکی از والدین موافقت کنند.»

۱۵ هزار پرونده قصور
پزشکی

رئیس سازمان پزشکی قانونی کشور از تشکیل بیش از ۱۵ هزار پرونده قصور پزشکی در سال ۱۴۰۳ خبر داد. عباس مسجدی در این باره گفت: «رشته های دندان پزشکی، جراحی پلاستیک، ترمیمی و جراحی عمومی در صدر شکایات مردم در این حوزه اند.» عباس مسجدی ادامه داد: «در این زمینه بیشترین شکایات مردم در رابطه با قصور پزشکی مربوط به رشته دندان پزشکی با ۲ هزار و ۱۹۰ مورد شکایت، جراحی پلاستیک و ترمیمی با ۸۹۱ مورد و جراحی عمومی با ۷۹۳ مورد شکایت است.»